

Quietud i mobilitat poètica

Lluís Solà és un dels poetes més importants que tenim al país. Nascut a Vic l'any 1940, s'ha mogut entre la poesia i el teatre durant tota la vida

POESIA COMPLETA
Lluís Solà

Editorial:
Edicions de 1984
Barcelona, 2016
Pàgines: 1.056
Preu: 25 euros

Com a dramaturg, Lluís Solà ha dut a escena obres de Strindberg, d'Èsquil i de Brossa, i també ha estrenat obres pròpies. Ha muntat moltes obres relacionades amb la poesia. És el fundador del Centre Dramàtic d'Osona i cofundador de la revista *Reduccions*. En el seu vessant de traductor, ha girat al català obres d'autors com ara Kafka, Handke, Rilke, Rimbaud, Pound i Pessoa. Com a assagista, va publicar *La paraula i el món* (*L'Avenç*, 2013), un volum que recopila anàlisis molt lúcides sobre la seva gran obsessió, la poesia. Sobre la paraula, per tant, el món, i l'home que sempre hi ha al mig: el pont indispensable. En aquest assaig Lluís Solà aborda tant la poesia catalana diguem-ne assentada (Verdaguer, Maragall, Bartra i Espriu) com la d'autors tan importants com propers en el temps respecte de nosaltres (Bauçà, Sampere), fet que dona compte del coneixement que Solà té pel que fa a la tradició i també a l'actualitat.

El tarannà de Lluís Solà és reflexiu, d'una expertesa que es tradueix en quietud –potser en contenció madura, quan toca– i més aviat diria que en respecte reverent; i en el focus de les atencions quan venen la paraula (sempre que pot, de l'oralitat a l'oralitat, sense micròfon), perquè la seva veu, en tots els sentits, té una presència que fa que tot el que hi ha al voltant emmudeixi i obri bé les orelles.

Lluís Solà ha conreat la poesia, el teatre, l'assaig i la traducció. Però del que cal parlar en aquest moment és sobretot de la poesia, perquè Solà acaba de publicar, a 75

anys, la seva magna *Poesia completa*, que reuneix tots els títols que havia anat publicant fins ara (en total, 1.056 pàgines). Això sí: en aquest volum hi ha ni més ni menys que 42 llibres que fins ara eren inèdits, i que fora d'aquesta obra completa, per tant, són introbables.

El mètode i les peripècies editorials de Solà són ben interessants. El primer, el mètode, el resseguiré; les peripècies les deixo de banda. Fins ara Solà havia publicat el seu corpus poètic en volums que compendiaven diversos títols, en general. L'any 1975 Lumen va editar-ne el primer volum: *Laves, escumes*, que contenia els llibres *Finisterre*, *La pell d'Orestes*, l'homònim *Laves, escumes*, *Indicis*, *vestigis* i *Elo-*

És un autor constant que ha treballat tota la vida

neida. Després d'aquest conjunt va arribar *L'herba dels ulls* (1993), que és l'únic volum que correspon pròpiament a un sol llibre; el va editar Cafè Central. A partir d'aquí Solà va fer públics tres volums centrals en la seva obra: el primer, *De veu en veu: obra poètica I* (1960-1999), va sortir el 2001; *L'arbre constant: obra poètica II* (1994-2000) va sortir el 2003; i aquests dos van anar seguits de l'esplèndid *Entre belle-*

sa i dolor: obra poètica inèdita, que es va publicar al cap d'uns quants anys, el 2010, en què també va sortir el darrer llibre que el lector tenia a l'abast fins ara: *Al llindar de l'ara*.

Aquesta manera de publicar deixa entreveure unes quantes coses. En primer lloc, el tarannà de què parlava: Solà no té pressa, no busca l'èxit personal, viu lluny de la centralitat de Barcelona, treballa (amb) la llengua de la comunitat. En segon lloc, aquest mètode canvia les relacions convencionals que s'estableixen entre les parts d'un llibre i el llibre en qüestió.

Un dels elements importants en un llibre de poesia és que cada vers pugui tenir un pes en el poema, i que al seu torn cada poema tingui sentit al costat dels que té al costat. A més, cada poema hauria de tenir un sentit dins la part del llibre on es troba i cada part hauria d'establir un diàleg amb la resta de seccions. Hi ha un diàleg que es va fent gran, unes relacions que s'expandeixen, des del vers al llibre passant per les parts del llibre i cada poema que forma cada *suite*. En Solà, això passa d'una altra manera. No se'l pot llegir així perquè en els seus volums aquesta divisió no la tro-

Lluís Solà ara veu reunida tota la seva poesia en un volum de mil pàgines
JOSEP LOSADA

bem. No hi ha una relació llibre-parts del llibre sinó de volum-llibres que conté el tal volum. Això no pot passar desapercebut al lector, precisament perquè condiona la recepció i la lectura de la seva obra. A més, cada volum té una extensió molt diferent de la majoria de llibres de poemes que es publiquen: la densitat és major i ens arriba en espais més dilatats de temps.

Sigui com vulgui, aquest tipus de publicació per volums en Solà té tot el sentit del món, perquè el que ell ha fet és certament una *obra*, en el sentit francès del terme. Una obra poètica no pas acumulativa, sinó arquitectònica, que vol dir ben travada, unitària, coherent, cohesionada i conseqüent en què cada poema, cada part de llibre, cada llibre tenen una funció dins del conjunt i serveixen per fer camí i constatar (o bé fer possible) una evolució.

El procés d'escriptura de Solà es nodreix tant de la quietud com de la mobilitat. Podríem dir que és una *emergència quieta*, en paraules de Vinyoli. Perquè Solà passeja cada dia d'una a tres hores. I mentre passeja, escriu. És a dir que la seva poesia neix del moviment, però busca allò essencial i inamovible que transmet la natura viva i mòbil, i que el poeta sap captar

amb ull viu. D'aquí surten dos tipus de poemes: els breus, i els que Solà anomena cants, de tirada llarga.

Lluís Solà és un autor constant que ha treballat intensament tota la vida. Només cal fer un cop d'ull a la seva *Poesia completa*. És de les més properes a la música que hi ha en la literatura catalana. Sòbri per

És un home compromès amb la realitat

on sòbri té un ritme sempre marcat, fàcilment detectable, que fa que els versos caminin, tinguin vida. En definitiva, d'una banda hi ha una aposta clara per l'oralitat, una defensa aferrissada dels orígens de la poesia; però per l'altra hi ha una condensació, un pòsit de lectures, un solatge cultural, un ofici i una intuïció que requereixen, com requereix la bona poesia, la lectura. A la poesia de Solà cal tornar-hi i

tornar-hi, i sempre ens dirà el que som i (ens) qüestionarà. Ens portarà a ell mateix, ens portarà als seus poemes de capçalera, ens portarà a nosaltres mateixos.

Potser algú pensarà que Solà ha estat un poeta dins la seva torre de vori. Mai. Malgrat la magnitud i la consistència de la seva obra. Ben al contrari, ha participat en tots els actes públics, conferències, manifestacions, hagudes i per haver, de la ciutat de Vic. És un home compromès amb la realitat, de la qual considera que ha de néixer la poesia, i a la qual considera que ha de tornar (malgrat l'embruixament i la seducció que ens brinda, que podrien no semblar-ho).

He començat dient que Solà és un dels millors poemes que tenim. Ho reitero. I penso que cal que la seva obra rebi els reconeixements que es mereix, el primer dels quals és ser llegida. Només em queda agrair a Solà la feina feta, la tasca ingent de tota una vida dedicada a la poesia i a la reflexió. I a Josep Cots, l'editor, haver fet possible una obra que materialment és magnífica i que ha estat feta amb molta cura. El resultat és excel·lent. Llegim Lluís Solà. Llegim-lo. Perquè "Del cim del tot del silenci / llança l'ocell el so." *